

Gov. br. 29.1.15.

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine 150/2011, 119/14), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaćaju se Izvješće o radu Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva od listopada 2013. – ožujka 2015. godine i Izvješće Povjerenstva za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva o provedbi Akcijskog plana podrške izvozu 2014.-2015. od svibnja 2014. – ožujka 2015. godine, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, klase: _____, urbroja: _____, od _____ 2015. godine.

Klasa: _____

Urbroj: _____

Zagreb, _____

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Vlada Republike Hrvatske osnovala je Odlukom Vlade 4. srpnja 2013. godine Povjerenstvo za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva. Povjerenstvo, koje okuplja devetnaest institucija, zaduženo je za realizaciju sljedećih zadaća: izradu i provedbu mjera podrške izvozu u svim fazama izvoznoga procesa - kako u zemlji, tako i u inozemstvu, usmjeravanje stranih ulaganja u funkciju proizvodnje za izvoz te koordinaciju aktivnosti promocije hrvatskoga gospodarstva prema inozemstvu.

Pored aktivnosti i mjera Akcijski plan podrške izvozu 2014. - 2015. sadrži i detaljan prikaz nadležnih institucija odgovornih za njegovu provedbu, planirane rokove provedbe kao i potrebna financijska sredstva (u Prilogu 1.).

1000 tisket 21.6.15

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA**

KLASA: 303-03/14-01/5
URBROJ: 521-S-05-01-02-15-5

Zagreb, 30. travnja 2015.

Izvješće

**Povjerenstva za internacionalizaciju hrvatskoga
gospodarstva o provedbi Akcijskog plana podrške
izvozu 2014.-2015.
od svibnja 2014. – ožujka 2015. godine**

Povjerenstvo za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 4. srpnja 2013. godine osnovala Povjerenstvo za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva¹ (Povjerenstvo), čija je glavna zadaća jačanje hrvatskoga izvoza i nastupa hrvatskih kompanija u inozemstvu.

Strateško usmjerenje radu Povjerenstva daje Savjet Povjerenstva, koji razmatra prijedloge Povjerenstva za zakonskim i drugim rješenjima u području izvozne politike te ih predlaže Vladi Republike Hrvatske.

Rad Povjerenstva koordinira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, a članovi su predstavnici Ureda predsjednika Vlade, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva poduzetništva i obrta, Ministarstva financija, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva turizma Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Hrvatske banke za obnovu i razvitak, Agencije za investicije i konkurentnost, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, Centra za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija, Hrvatske narodne banke, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatskih izvoznika i Ekonomskog instituta Zagreb.

¹ <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Sjednice/Arhiva/102.%20-%202021.pdf>

Akcijski plan podrške izvozu 2014.-2015.

Vlada Republike Hrvatske je Povjerenstvo koje je započelo s radom 22. listopada 2013. godine zadužila za pripremu Akcijskog plana podrške izvozu za razdoblje 2014.-2015., kojim bi se svi relevantni resursi države – Vlade i njezinih partnera poslovnih udruženja (Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatski izvoznici), akademskih institucija i ostalih dionika – stavili u funkciju podrške hrvatskim izvoznicima.

U uvjetima gospodarske krize u kojoj se Hrvatska nalazi, izvoz predstavlja jednu od najvažnijih poluga ukupnog oporavka zemlje. Iako samo 13% poduzeća u Hrvatskoj izvoze, ona ujedno zapošljavaju 50% zaposlenih u svim poduzećima, ostvaruju 65% od ukupnih prihoda od prodaje i ulažu čak 70% sredstava ukupno ulaganih u razvoj. Uspjeh izvoznika izravno pozitivno utječe na gospodarski rast, nova zapošljavanja i poboljšanje ukupne kvalitete života hrvatskih građana.

Konačni je cilj Akcijskog plana aktivno doprinijeti:

- I. povećanju vrijednosti izvoza;
- II. povećanju broja izvoznika;
- III. smanjenju vanjskotrgovinskog deficita;
- IV. unaprjeđenju strukture hrvatskog izvoza;
- V. jačanju pozicije tvrtki na postojećim i izlasku na nova, posebice brzorastuća tržišta;
- VI. unaprjeđenju položaja RH u međunarodnoj trgovinskoj razmjeni.

Nakon višemjesečnih savjetovanja i kontakata s poslovnom zajednicom, razmatranja zahtjeva i potreba hrvatskih izvoznika te prikupljanja doprinosa svih članova Povjerenstva za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva, razrađeno je 13 aktivnosti i 41 mjera koje čine ostvariv plan podrške izvoznicima u svim fazama izvoza – od razvoja proizvoda, financiranja, edukacije i rušenja administrativnih barijera u zemlji – sve do potpore u inozemstvu.

Akcijski plan podrške izvozu 2014.-2015.² usvojen je na sjednici³ Vlade RH održanoj 8. svibnja 2014., čime su stvoreni uvjeti za pružanje kvalitetne i kontinuirane institucionalne podrške koja će značajno doprinijeti uspješnosti poslovanja hrvatskih tvrtki na međunarodnom tržištu.

Akcijski plan sadrži:

- I. usluge za izvoznike (informiranje, umrežavanje, edukacija, savjetovanje izvoznika, podrška nastupima u inozemstvu),
- II. aktivnosti za povećanje konkurentnosti (olakšavanje financiranja izvoza, izrada prikladnih i održivih modela fiskalne podrške jačanju sektora izvoza, stavljanje naglaska na strateška izvozna tržišta i strateške izvozne grane, poticanje promjene strukture izvoza),
- III. ostale aktivnosti (unaprjeđenje statistike o trgovinskoj razmjeni roba i usluga i njezinu dostupnost, olakšavanje izvoznicima stjecanje referenci u zemlji, proširivanje djelovanja gospodarske diplomacije, ukidanje administrativnih prepreka).

Uspjeh realizacije Akcijskog plana u velikoj mjeri ovisi o kvalitetnoj i učinkovitoj koordinaciji među državnim tijelima i ostalim institucijama te njihovoj suradnji s gospodarstvenicima. Cilj je osigurati trajni angažman i suradnju svih uključenih te njihovo odgovorno i aktivno djelovanje u provedbi Akcijskog plana.

² Tekst Akcijskog plana s prilogom dostupan je na poveznicama <http://www.mvep.hr/files/file/2014/140508-ap-podrske-izvozu-2014-2015.pdf> i http://www.mvep.hr/files/file/2014/140508-prilog-1_ap-podrske-izvozu-2014-2015.pdf.

³ <https://vlada.gov.hr/vijesti/vlada-prihvatila-akcijski-plan-podrske-izvozu-za-razdoblje-od-2014-2015/14564>.

Provedba Akcijskog plana podrške izvozu 2014.-2015.

Provedba Akcijskog plana podrške izvozu 2014.-2015. uređena je Poslovníkom o načinu provedbe, kojim se utvrđuju organizacija i metodologija rada. Provedbu aktivnosti i mjera koordinira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, a njezin tijek prati se, nadgleda i potvrđuje na tromjesečnoj osnovi. Povjerenstvo nakon svake sjednice priopćenjima za javnost izvješćuje o napretku ostvarenom po pojedinim mjerama.

U nastavku Izvješća nalazi se pregled aktivnosti i mjera po tromjesečjima, sukladno vremenskom planu provedbe određenom Prilogom 1⁴ Akcijskog plana podrške izvozu 2014.-2015. Provedba Akcijskog plana započela je u II. tromjesečju 2014. godine, po njegovom usvajanju 8. svibnja 2014. godine.

II. tromjesečje 2014.

Mjera 1.1.2. Osigurati širenje izvoznih prilika iz DKP-a preko poslovnih udruženja

(nositelj: MVEP u suradnji s HGK, HUP, HIZ, HOK)

Cilj je ove mjere aktivnije traženje prilika za izvoz hrvatskih roba i usluga. Sva diplomatsko-konzularna predstavništva RH sustavno su započela prikupljati poslovne prilike potencijalno zanimljive za ostvarivanje izvoza hrvatskih gospodarstvenika. One se, nakon obrade u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, na dnevnoj bazi dostavljaju poslovnim udruženjima (HUP, HIZ, HGK i HOK) za prosljeđivanje tvrtkama.

U jednom se tromjesečju prosječno dostavi oko 200 izvoznih prilika, s vidljivim trendom značajnog i kontinuiranog rasta. U 2014. je godini poslovnim udruženjima dostavljeno ukupno 1087 izvoznih prilika, od čega njih 55 u I. tromjesečju, 223 u II. tromjesečju, 308 u III. tromjesečju i 501. u IV tromjesečju. U I. tromjesečju 2015. godine objavljeno je 465 izvoznih prilika, što znači da je otkada se započelo s dostavom izvoznih prilika (IV. tromjesečje 2013.) do kraja I. tromjesečja 2015. godine ukupno dostavljeno njih 1568.

⁴ http://www.mvep.hr/files/file/2014/140508-prilog-1_ap-podrske-izvozu-2014-2015.pdf.

Mjera 1.2.1. Okupljanje izvoznika po tržištima i (pod)djelatnostima

(nositelj: MVEP u suradnji s MINGO, MP, MINPO, MINPOLJ, HGK, HUP, HIZ, HOK)

Ovom mjerom potiče se razmjena informacija i ideja među poduzetnicima koji djeluju na pojedinim inozemnim tržištima te ih se potiče na udruživanje.

Okupljanja hrvatskih gospodarstvenika organizirana su s obzirom na ciljane sektore na ciljanim tržištima. MVEP je pritom vodilo računa da se unaprijed pripreme informacije o okolnostima poslovanja na specifičnim tržištima, te da se kroz ovu vrstu suradnje lokalne sugovornike i moguće strateške partnere, distributere i agente familijarizira s hrvatskim proizvodima i identificiraju se skloni lokalni partneri. Ova vrsta umrežavanja višestruko je korisna jer pruža i mogućnost MVEP-u da sasluša poduzetnike i identificira konkretne poteškoće ili nejasnoće vezane uz izlazak na pojedina strana tržišta, te ih sustavnim djelovanjem rješava.

U 2014. godini održano je ukupno 98 sastanaka koji su se kroz nekoliko segmenata odnosili na okupljanje izvoznika (pripreme, realizacija i *follow-up* trgovinskih misija, informiranje izvoznika o sigurnosnim situacijama i sankcijama, konzultacije s izvoznicima o izmjenama trgovinskih režima, konzultacije s veleposlasticima prije odlaska na mandat).

Mjera 1.2.2. Okupljanje izvoznika po projektima u inozemstvu

(nositelj: MVEP u suradnji s MINGO, MINPO, HGK, HUP, HIZ, HOK)

Hrvatski gospodarstvenici često nemaju dovoljnu snagu samostalno konkurirati na natjecajima za veće razvojne projekte u inozemstvu. Dio rješenja leži u njihovom umrežavanju i zajedničkom nastupu.

U 2014. godini Ministarstvo vanjskih i europskih poslova organiziralo je predstavljanje sedam projekata hrvatskih gospodarstvenika udruženih u cilju predstavljanja konkretnih inicijativa, na način da budu pokriveni svi aspekti svakog pojedinog projekta i time konkurentniji na već za takav projekt identificiranom pogodnom tržištu. Ove prezentacije uspješno su predstavljene i prihvaćene na ciljanim tržištima te su već u visokom stupnju provedbe.

Mjera 2.1.5. Povoljnije financiranje kupaca u inozemstvu

(nositelj: HBOR)

Cilj je ove mjere potaknuti izvoz roba i usluga kreditiranjem kupca/banke u inozemstvu (kredit kupcu) i to s najniže dozvoljenom CIRR⁵ kamatnom stopom.

Od svibnja 2014., u okviru kreditnog programa „Kredit kupcu“, HBOR pruža mogućnost kreditiranja korisnika uz kamatnu stopu koja je jednaka komercijalnoj referentnoj kamatnoj stopi (CIRR) i to do iznosa od 1,0 milijarde kuna. Ukupna vrijednost podržanih poslova u iznosu je od 74.970.000,00 EUR.

Mjera 2.1.6. Uvođenje novog financijskog proizvoda za izvoznike početnike

(nositelj: HBOR)

Cilj je ove mjere pokretanje programa kreditiranja izvoznika početnika za poduzetnike koji prvi put nastupaju na stranim tržištima. Ovim bi se programom kreditirala priprema izvoza s trenutno važećim najmanjim dopuštenim tržišnim kamatnim stopama, sukladno pravilima o državnim potporama.

Od svibnja 2014. HBOR u okviru kreditnog programa „Pripreme izvoza“ pruža povoljniju kamatnu stopu za izvoznike početnike (od 2%). Utvrđene su tri kategorije izvoznika početnika: izvoznici koji prvi put nastupaju na stranim tržištima, izvoznici koji prvi put nastupaju na stranom tržištu na kojem do sada nisu bili prisutni te izvoznici koji na strano tržište plasiraju novi proizvod i/ili uslugu. U 2014. godini ugovorena su dva kredita ukupnog iznosa 24,4 milijuna kuna, s prosječnom kamatnom stopom 2,0%.

⁵ *Commercial Interest Reference Rates*

III. tromjesečje 2014.

Mjera 1.1.3. Organizirati informativna događanja, komunicirati rad Povjerenstva i Savjeta Povjerenstva te uspjehe izvoznika široj javnosti

(nositelj: MVEP, u suradnji s ostalima prema nadležnostima)

Povjerenstvo je uspostavilo mehanizme kojima se tijekom provedbe Akcijskog plana te prednosti koje njegove aktivnosti donose izvoznicima prezentiraju široj javnosti. Održana su *outreach* događanja u hrvatskim županijama, organizirana u suradnji s lokalnim vlastima i županijskim gospodarskim komorama, prezentacije koordinatora i članova Povjerenstva na javnim i stručnim konferencijama te gospodarskim seminarima. Organizirano je upoznavanje medija s primjerima najbolje prakse uspješnih hrvatskih izvoznika u sklopu napora da se domaće gospodarstvenike ohrabri za izlazak na strana tržišta te je uvedeno široko cirkuliranje priopćenja i zaključaka sa sjednica Povjerenstva i o aktivnostima u okviru provedbe Akcijskog plana.

Koordinator Povjerenstva Joško Klisović predstavio je Akcijski plan podrške izvozu 2014.-2015. u sljedećim jedinicama lokalne i regionalne samouprave: Krapinsko-zagorskoj županiji (14. srpnja), Splitsko-dalmatinskoj županiji (Split, 5. rujna 2014.), Primorsko-goranskoj županiji (Rijeka, 27. studenog 2014.), Istarskoj županiji (Pula, 17. prosinca 2014.) te Virovitičko-podravskoj županiji (Virovitica, 9. ožujka 2015.).

Dodatno, u posjete Gospodarskog kluba (gospodarskih savjetnika stranih veleposlanstava i trgovinskih ureda u Zagrebu) hrvatskim županijama, uz predstavljanje uvjeta poslovanja i investicijskih projekata županija te novog koncepta gospodarske diplomacije, ugrađena je i dimenzija upoznavanja s Akcijskim planom podrške izvozu 2014.-2015. Navedeno je do sada realizirano kroz posjete Međimurskoj županiji (4. srpnja 2014.), Virovitičko-podravskoj županiji (20. studenoga 2014.), Varaždinskoj županiji (16. prosinca 2014.), Krapinsko-zagorskoj županiji (25. veljače 2015.). te Istarskoj županiji (28.-29. travnja). Planirani su posjeti Gospodarskog kluba Karlovačkoj županiji u svibnju te Ličko-senjskoj županiji u lipnju 2015. godine.

Tijekom dosadašnje provedbe Akcijskog plana podrške izvozu 2014.-2015., koordinator Povjerenstva sudjelovao je na više poslovnih skupova posvećenih promociji izvoza i internacionalizaciji hrvatskoga gospodarstva, na kojima je prezentirao Akcijski plan podrške izvozu 2014.-2015. – proces izrade, svrhe i ciljeve, koristi za izvoznike, željene učinke te

praćenje rezultata. Neki od većih skupova na kojima su izvoznici informirani o navedenom su: 9. Konvencija hrvatskih izvoznika u Zagrebu (3. lipnja 2014.), Zagreb Business Summit – „Gradovi i regije generatori razvoja“ (17.-20. rujna 2014.), 13. HBOR-ova međunarodna konferencija o poticanju izvoza u Zagrebu (24. studenog 2014.), Konferencija „Internacionalizacija poslovanja“ u Tuhelju (1. prosinca 2014.) te XIX. Nacionalno savjetovanje o gospodarstvu i poduzetništvu na temu "Internacionalizacija poslovanja i EU fondovi" u Zadru (16.-18. travnja 2015.).

Povjerenstvo je također putem medija, kako tiskanih tako i putem radija i televizije, a u formi izjava, intervjua i autorskih članaka, komuniciralo svoj rad te rezultate provedbe Akcijskog plana podrške izvozu 2014.-2015., sa svrhom informiranja javnosti i ukazivanja na važnost izvoza i izvoznika općenito za hrvatsko gospodarstvo.

Mjera 1.2.3. Okupljati izvoznike u nadležnim DKP-ima RH

(nositelj: MVEP)

Okupljanja izvoznika u nadležnim diplomatsko-konzularnim predstavništvima RH za cilj imaju međusobnu razmjenu informacija i stečenih iskustava te upoznavanje s praksom poslovanja u zemlji primateljici. Istovremeno, takva okupljanja hrvatskoj diplomaciji pružaju uvid u stvarne potrebe za djelovanje prema institucijama zemlje primateljice u svrhu zaštite interesa hrvatskih kompanija.

Hrvatska veleposlanstva i konzulati u inozemstvu od listopada 2014. godine na redovnoj osnovi okupljaju predstavnike hrvatskih izvoznika u inozemstvu. Intenzitet sastanaka ovisi o broju hrvatskih kompanija na pojedinom tržištu te se oni po mogućnosti odvijaju na mjesečnoj ili tromjesečnoj bazi. Od početka provedbe mjere, u 2014. godini održano je 145 ovakvih okupljanja. U 2015. je do trenutka završetka ovog izvješća održano 58 okupljanja.

Okupljanja su iskorištena za umrežavanje gospodarskih subjekata već prisutnih na određenom tržištu, s ciljem prijenosa iskustava što lakšeg i korisnijeg nastupanja, i to dijeljenjem korisnih informacija i stečenih iskustava. Na taj su način na stranim tržištima identificirani sektori u kojima se hrvatski biznis može najbolje afirmirati na pojedinom tržištu i tako otvoriti vrata i drugim sektorima i granama identificiranim u Hrvatskoj kao strateškim pokretačima gospodarstva.

Mjera 1.5.4. *Uvesti jedinstveno polugodišnje planiranje posjeta državnih gospodarskih izaslanstava ciljanim stranim tržištima*

(nositelj: MVEP u suradnji s HGK)

Povjerenstvo je usuglasilo način daljnjeg rada na definiranju polugodišnjeg plana posjeta dužnosnika inozemstvu u svrhu ciljanog promoviranja gospodarskih interesa. Temeljem interesa gospodarstvenika za ciljana tržišta, iskazanih putem poslovnih udruženja HGK, HUP, HIZ i HOK, Povjerenstvo je pripremio prijedlog dolazećih i odlazećih posjeta dužnosnika za 2015. godinu. Takvim pristupom osigurava se kvalitetnije i usklađenije korištenje ograničenih raspoloživih resursa u svrhu zastupanja interesa hrvatskih izvoznika. Izvoznici će o mogućnostima sudjelovanja u pojedinim delegacijama biti pravovremeno informirati kroz poslovna udruženja.

Mjera 2.1.4. *Usmjeriti izvoznike na EU financiranje*

(nositelj: MINPO, MRRFEU, MINPOLJ u suradnji s HBOR, ostalima prema nadležnostima)

Usmjeravanje gospodarstvenika na korištenje EU sredstava jača njihovu afirmaciju na tržištu EU-a i partnerskim tržištima EU-a. Nadležna tijela aktivna su u provedbi natječaja za EU financiranje i održavanju događanja kroz koja se pružaju informacije o mogućnostima EU financiranja. Ostvarivanjem ove mjere Akcijskog plana prvi su puta objedinjene one aktivnosti koje kroz EU sredstva mogu biti od koristi ciljano izvoznicima.

Tijekom 2014. nadležna tijela poduzela su sljedeće aktivnosti:

- Ministarstvo poduzetništva objavilo je dva javna poziva, od čega je jedan natječaj zaključen (28 odobrenih projekata, vrijednosti cca 250 mil. kn, izvor Europski fond za regionalni razvoj), a drugi je u tijeku (200 prijava, vrijednost cca 24 mil. kn). Održane su i brojne radionice.
- Ministarstvo poljoprivrede provodi 2 aktivnosti - Program informiranja i promocije poljoprivrednih proizvoda (1 poziv) te Nacionalni program pomoći vinu (13 radionica za 378 polaznika, 5 javnih natječaja, 103 prijave, 21 odobrena, ostalo u administrativnoj obradi), kao i odgovarajuće seminare.
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU objavilo je 2 javna poziva (1. poziv - 43 prijave, 10 odobreno; 2. poziv - 144 prijave, provedena procjena, potpis ugovora u

tijeku), održalo brojne seminare i radionice, organiziralo Tjedan EU fondova i Javne partnerske konzultacije za 200 sudionika.

- Hrvatska banka za obnovu i razvitak odobrila je 100 mil. kn kredita vezanih za projekte sufinancirane iz Europskog fonda za regionalni razvoj.
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak usvojila je tri nova Programa kreditiranja usmjerena na praćenje korisnika EU projekata (za sve projekte javnog sektora, za sve projekte privatnog sektora te za sve projekte koji će se prijavljivati za sredstva Zajedničke poljoprivredne i ribarstvene politike). U okviru više navedenih Programa kreditiranja uvedena je mogućnost izdavanja bankarske garancije za povrat predujma iz EU fondova.
- Hrvatska banka za obnovu i razvoj, u suradnji sa resornim ministarstvima te drugim dionicima, sudjelovala je na nizu informativnih događanja na kojima je potencijalne prijavitelje na EU natječaje informirala o mogućnostima HBOR-a za praćenje njihovih investicija.
- Agencija za investicije i konkurentnost održala je nekoliko radionica te provela anketu kako bi se identificirale prepreke s kojima se poduzetnici susreću.
- Hrvatska gospodarska komora održala je brojne radionice i srodna događanja za poduzetnike te rješava brojne upite poduzetnika o mogućnostima EU financiranja.

Mjera 2.1.8. Nastaviti s financijskim instrumentima potrebnim za nastup na inozemnim tržištima (nositelj: HBOR u suradnji s MFIN)

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je kao nacionalna izvozno-kreditna agencija uvela niz proizvoda izvozno-kreditnog osiguranja koji izvoznicima pruža mogućnost smanjenja i podjele rizika koji ih prate prilikom izlaska na strano tržište. HBOR u suradnji s poslovnim bankama i područnim uredima HBOR-a aktivno promovira program osiguranja činidbenih bankarskih garancija.

Namjena je ovog programa poticanje izvoza roba, radova i usluga hrvatskog porijekla na način da se izvozniku, u suradnji s poslovnim bankama, izdavanjem činidbene garancije omogući lakše sudjelovanje na međunarodnim nadmetanjima i zaključivanje izvoznog ugovora. 29. prosinca 2014. uplaćeno je dodatnih 100 mil. kn u Garantni fond osiguranja izvoza.

U 2014. podnesena su i odobrena 2 zahtjeva za osiguranje garancija te osigurano 6 garancija u ukupnom iznosu od 44 milijuna kuna.

Mjera 2.1.9. Uvesti mogućnost kreditiranja s dužom ročnošću u opravdanim slučajevima

(nositelj: HBOR)

HBOR je prilagodio programe kreditiranja „Gospodarstvo“, „Nova proizvodnja“ i „Malo i srednje poduzetništvo“ na način da se provode s dužom ročnošću otplate u opravdanim slučajevima, odnosno kreditiranje do 17 godina otplate uz uključenih 4 godine počeka. Ovi proizvodi primjenjuju se u slučajevima kada strani kupac zahtijeva odgodu plaćanja, odnosno kredit kao temeljni uvjet sklapanja posla, što je obično slučaj kod izvoza kapitalnih dobara, opreme veće vrijednosti, građevinskih radova i slično.

Mjera 2.2.1. Izraditi prijedlog prikladnih i fiskalno održivih modela dodjela državnih potpora izvoznicima u razdoblju 2015.-2017.

(nositelj: MFIN u suradnji s HIZ, HUP, HGK, HOK)

Na prijedlog poslovnih udruženja izrađen je prijedlog ostvarivih i održivih modela dodjele državnih potpora. Resorni davatelji potpora i dionici ove mjere započeli su s izradom programa mjera državnih potpora za 2015. Glede programa državnih potpora za koje mogu aplicirati i izvoznici, Ministarstvo je od davatelja državnih potpora od druge polovice 2014. zaprimilo nekoliko programa, radi davanja mišljenja o usklađenosti s pravilima o državnim potporama, te za iste izdalo mišljenje o usklađenosti, a za njihovu su provedbu osigurana proračunska sredstva (sukladno komunikaciji s Europskom komisijom, s ciljem uklanjanja makroekonomskih neravnoteža). Nositelji ovih programa su Hrvatski zavod za zapošljavanje, HBOR, HAMAG-BICRO, HAVC, Ministarstvo poduzetništva i obrta te Ministarstvo gospodarstva.

U kontekstu donošenja novih prijedloga ili usvajanja programa državnih potpora sukladnih ciljevima određenima internacionalizacijom, nužno je slijediti okvire državnih potpora i modernizacije istih u okviru EU-a. Republika Hrvatska, primjenjujući pravila o državnim potporama i alokaciji sredstava, čini napore kako bi se postigli ciljevi dodjele državnih potpora usmjerenih u većoj mjeri horizontalnim potporama od onih sektorskih, vodeći pri tome računa o učincima dodane vrijednosti koju pojedini oblik državne potpore donosi.

Na ispunjenje ove mjere nužno utječe i potreba provedbe fiskalne konsolidacije u Republici Hrvatskoj, odnosno potreba pažljivijeg strukturiranja državnog proračuna i raspodjele raspoloživih sredstava, a sve u kontekstu Procedure prekomjernog deficita (EDP). Mjere i prijedlozi pojedinačnih i/ili programa državnih potpora stoga moraju biti sukladni općim ekonomskim ciljevima, a u ovom su konkretnom trenutku ovisni i o nizu mjera koje poduzima Vlada RH, a koje se odnose na mjere jače fiskalne prilagodbe/konsolidacije te aktivnosti vezanih uz uklanjanje uočenih makroekonomskih neravnoteža. Buduće politike i smjernice donošenja programa državnih potpora bit će stoga veoma složene, jer su takove i mjere u okviru navedene Procedure prekomjernog deficita.

Mjera 2.4.2. Objediniti i objaviti listu programa koji financiraju inovacije

(nositelj: MINGO u suradnji s HAMAG BICRO, MZOS i ostalima prema nadležnostima)

U strukturi hrvatskog izvoza mali je dio proizvoda visoke složenosti te prevladava nepovoljan odnos udjela industrijskih proizvoda i udjela primarnih proizvoda. Za izmjenu strukture izvoza jedna od ključnih značajki jest usmjeravanje prema proizvodima visoke tehnološke i dodane vrijednosti. Povjerenstvo iz tog razloga inicira aktivnosti čiji je cilj ojačati napore usmjerene prema poticanju inovacija i prijenosu znanja i tehnologija putem povećanja učinkovitosti istraživanja i razvoja (R&D).

Izrađena je i objedinjena lista nacionalnih i EU programa koji financiraju inovacije. Lista se redovno (kvartalno, po potrebi češće) ažurira i objavljuje na web-stranicama nadležnih institucija - Ministarstva gospodarstva i agencije HAMAG BICRO.

Povjerenstvo će kroz svoj rad izvoznicima osigurati objedinjenu listu programa kojima se financiraju inovacije u RH i putem mrežnog portala za izvoznike te pratiti njihovu usklađenost s fondovima i programima EU-a.

IV. tromjesečje 2014.

Mjera 1.1.1. Izraditi jedinstveni Vladin mrežni portal za izvoznike

(nositelj: MVEP u suradnji s Uredom predsjednika VRH, Službom za odnose s javnošću VRH, MINGO, MINPO, HGK, HIZ, HUP, HOK, ostalima prema nadležnostima)

S ciljem pružanja kvalitetnih, pravovremenih i točnih informacija hrvatskim gospodarstvenicima o svim pitanjima koja se tiču izvoza na jednome mjestu, Povjerenstvo je pripremio pokretanje jedinstvenog Vladinog interaktivnog mrežnog portala za izvoznike sa svim relevantnim informacijama, uključujući i onima o radu Povjerenstva.

Definirani su izgled i kategorije mrežnog portala, prikupljene su informacije te izvršeno punjenje sadržaja. Po rješavanju preostalih tehničkih značajki, predstavljanje portala javnosti predviđeno je za lipanj 2015.

Mjera 1.1.4. Izrađivati informativne materijale za izvoznike

(nositelj: HGK u suradnji s MVEP, MINPO, ostalima prema nadležnostima)

Povjerenstvo za internacionalizaciju hrvatskog gospodarstva priprema informativne i promidžbene materijale za izvoznike koji će se dijeliti na informativnim i ostalim prigodnim događanjima, a ujedno biti dostupni za preuzimanje u elektroničkom formatu na mrežnom portalu za izvoznike.

Izrađena je sveobuhvatna publikacija „Internacionalizacija i mogućnosti financiranja“⁶, koju je pripremila Hrvatska gospodarska komora. U kreiranju sadržaja publikacije sudjelovale su sljedeće institucije: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo turizma i Ministarstvo poljoprivrede, HBOR i HAMAG-BICRO.

Hrvatska gospodarska komora do kraja 2015. godine planira tiskanje 18 dodatnih publikacija koje imaju za cilj edukaciju izvoznika, jačanje njihove konkurentnosti te promociju na

⁶ Dostupna za preuzimanje na poveznicama
http://gd.mvep.hr/files/file/gd/publikacije/internacionalizacija_brosura.pdf i http://www.hgk.hr/wp-content/blogs.dir/1/files_mf/internacionalizacija_brosura_hgk11.pdf.

inozemnim tržištima. Publikacije variraju od općih (Izvoznik-početnik, Programi unije, Kohezijska politika EU 2014-2020 – vodič kroz strateški okvir i pregled mogućnosti financiranja, Katalog inovacija) do sektorskih (npr. Katalog tvrtki u području zaštite okoliša, Kemijska i farmaceutska industrija RH, Katalog drvne industrije te nekolicina drugih publikacija o pojedinim gospodarskim granama RH).

Suradnjom nadležnih institucija članica Povjerenstva izrađen je i katalog koji po prvi puta objedinjuje sve već postojeće informativne materijale i publikacije koje hrvatskim izvoznicima mogu biti od koristi. Katalog sadrži 13 publikacija namijenjenih edukaciji izvoznika, 31 publikaciju namijenjenu jačanju konkurentnosti izvoznika, 17 publikacija namijenjenih promociji izvoznika na izvoznim tržištima te 11 ostalih publikacija. Katalog će biti dostupan na mrežnom portalu za izvoznike i redovno će se ažurirati.

Mjera 1.3. Pokrenuti edukaciju izvoznika

(nositelj: MINPO u suradnji s HGK, MVEP, MINPOLJ, HAMAG BICRO, HIZ, HUP, HOK)

Cilj je ove mjere poduzetnicima pružati pomoć u izgradnji vještina i znanja potrebnih za organiziranje izvoznih aktivnosti i upravljanje međunarodnim poslovanjem. Istovremeno, izgradnjom znanja i vještina u pojedinim hrvatskim kompanijama ulaže se u izgradnju internacionaliziranog gospodarstva te doprinosi povećanju konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva.

Tijekom 2014. Ministarstvo poduzetništva i obrta pokrenulo je Program obrazovanja za međunarodno poslovanje *International Trade Management 2014*, koji se u Republici Hrvatskoj provodio prvi put, u suradnji s International Worldwide Foundation iz Kraljevine Švedske. ITM program odvijao se u Zagrebu i Švedskoj od rujna do prosinca 2014. godine, uključio je 14 hrvatskih tvrtki, a polaznici su bili voditelji prodaje odnosno osobe zadužene za poslove izvoza. Program je kombinacija seminara, radionica, individualnog savjetovanja (*coaching-a*) te međunarodnog umrežavanja, koji svojom praktičnom orijentacijom razvija izvozne sposobnosti u subjektima malog gospodarstva i usmjerava ih na pomno planiranje međunarodnih aktivnosti, uz uštedu vremena i sredstava. Provedba Programa u 2014. godini financirana je sredstvima Državnog proračuna.

Ministarstvo poduzetništva i obrta planira u 2015. godini nastaviti s provedbom sličnih programa namijenjenih edukaciji poduzetnika, s naglaskom na internacionalizaciju njihovog poslovanja, i to kroz dva programa iz Europskog fonda za regionalni razvoj: Program potpora poduzetničkim potpornim institucijama za pružanje visokokvalitetnih usluga za male i srednje poduzetnike (53 milijuna Eur) i Internacionalizacija poslovanja (30 milijuna Eur). Objava ovog Programa planirana je do kraja drugog tromjesečja 2015. godine. Informacije vezane za navedeni Program bit će javno dostupne u fazi njegove pripreme, kroz provedbu e-savjetovanja sa zainteresiranom javnošću na mrežnim stranicama Ministarstva te nakon objave Programa na mrežnim stranicama Ministarstva i HAMAG-BICRO-a, uključujući javni poziv za podnošenje prijave.

Ovisno o temi svake pojedine edukacije, a temeljem dosadašnjih iskustava iz suradnje s poduzetnicima, Ministarstvo poduzetništva i obrta planira edukacije organizirati u formi seminara, radionica, individualnog savjetovanja (mentoring-a te coaching-a), periodički, u trajanju do 5 radnih dana (odnosno odgovarajućeg broja radnih sati), horizontalno ili sektorski.

Imajući na umu potrebe poduzetnika koji posluju izvan Zagreba, navedeni program potpora kojim će se omogućiti pružanje visokokvalitetnih usluga za malo i srednje poduzetništvo provodit će se preko poduzetničkih potpornih institucija, smještenih na području cijele RH (115 poduzetničkih potpornih institucija evidentirano je u Jedinstvenom registru poduzetničke infrastrukture), a također u skladu s potrebama poduzetnika i to u dijelu Republike Hrvatske koje poduzetničke potporne institucije pokrivaju budući su najbolje upoznate sa potrebama poduzetnika 'na terenu'.

Hrvatska gospodarska komora provela je tijekom 2014. godine 187 edukacija vezano uz jačanje konkurentnosti izvoznika, a ukupno se odazvalo 8.068 polaznika.

Ministarstvo poljoprivrede izvijestilo je o provedbi 17 edukacija na području RH, a na 11 edukacija prisustvovalo je ukupno 283 polaznika.

Mjera 1.5.1. Unaprijediti model podrške na sajmovima

(nositelj: HGK u suradnji s MINPO, MINPOLJ, MINGO, HOK, HUP, HIZ)

Grupni i individualni nastupi hrvatskih tvrtki u inozemstvu neizostavan su dio i često prvi korak u internacionalizaciji njihovog poslovanja. Kako bi ti nastupi polučili što bolje poslovne

rezultate, potrebno je sustav podrške nastupima u inozemstvu učiniti što učinkovitijim, odnosno financijski i organizacijski unaprijediti. Identificiranje i objavljivanje jasnih pravila za sudjelovanje na sajmovima važni su koraci u tom smjeru.

Sadašnji mehanizam kojim se odlučuje o sudjelovanju na sajmovima temelji se na interesu koji dolazi od poslovnih subjekata i zainteresiranih institucija prema HGK. Za 2015. godinu iskazan je njihov interes za sudjelovanje na 170 sajmova, a konačna će realizacija ovisiti o raspoloživim financijskim sredstvima. Plan promocije HGK donosi krajem svake kalendarske godine te on sadrži popis svih sajmova na kojima je planiran nastup u idućoj godini te prvom kvartalu sljedeće godine. Doprinos daje i MVEP prikupljajući podatke preko mreže diplomatsko-konzularnih predstavništava o sajmovima koji se održavaju u inozemstvu.

HGK je izradila novi Protokol⁷ o organiziranju nastupa hrvatskih tvrtki na sajmovima u Hrvatskoj i inozemstvu. Njegovom objavom na web stranicama HGK hrvatska poduzeća imaju uvid u kriterije organizacije nastupa na sajmovima, kao i načine sufinanciranja od strane HGK. Osim tehničke potpore u vidu organizacije cijelog projekta, Komora pruža i financijsku podršku za sve stavke troškova (npr. najam izložbenog prostora, izrada projekta štanda, uređenje štanda, tehnički priključci itd.).

Mjera 1.5.2. Objediniti instrumente dostupne financijske podrške za sudjelovanje na sajmovima
(nositelj: MVEP u suradnji s MFIN, MINGO, MINPO, MINPOLJ, ostalima prema nadležnostima)

Cilj je ove mjere objavljivati informacije o dostupnim instrumentima financijske podrške namijenjenima nastupima u inozemstvu.

Osim Hrvatske gospodarske komore, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo turizma, Hrvatska banka za obnovu i razvitak te Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije pružaju podršku u ovom smislu. Sve dostupne informacije o identificiranim instrumentima bit će objavljene i dostupne na mrežnom portalu za izvoznike.

Mjera 1.5.3. Uvesti praksu organiziranja nacionalnog štanda

⁷ Dostupan za preuzimanje na poveznici <http://www.hgk.hr/sajmovi-plan-promocije>.

(nositelj: HGK u suradnji s MVEP, MINPO, HOK, HUP, HIZ)

Temeljem interesa gospodarstvenika odredit će se događanja u inozemstvu na kojima će se organizirati nacionalni štand, uz korištenje jedinstvenog vizualnog identiteta. Nacionalni štandovi koristit će se u najvećoj mogućoj mjeri i za brendiranje i širu afirmaciju RH u cjelini (promocija gospodarstva kroz uključivanje u lance dobave, turistička promocija, privlačenje stranih ulaganja itd.).

HGK pri organizaciji nastupa hrvatskih poduzeća na inozemnim sajmovima tradicionalno organizira zajedničke štandove na kojima se predstavlja više hrvatskih poduzeća, s vizualno istaknutim natpisom „HRVATSKA“ i prepoznatljivim vizualnim identitetom, kako bi se poručilo da je riječ o jedinstvenom, zajedničkom nastupu. Povjerenstvo HGK za sajmove razmatra mogućnost unaprjeđenja sadašnjeg vizualnog identiteta nacionalnog štanda, pri čemu će se koristiti dosadašnja pozitivna iskustva. HGK je stoga u cilju jačanja identiteta RH na sajmovima raspisala natječaj za vizualni identitet, prema kojemu je zatraženo idejno rješenje natpisa „HRVATSKA“ s karakterističnim obilježjima, a koje će se koristiti od strane svih institucija-članica Povjerenstva. Procedura izbora ponuđača je pri kraju i ubrzo će se izabrano rješenje početi primjenjivati u praksi.

Također je u tijeku izrada preciznijih odrednica same institucije nacionalnog štanda, koja bi u smislu organizacije i pružanja financijske podrške bila u zajedničkoj nadležnosti više institucija članica Povjerenstva.

Mjera 1.5.5. Poticati uključivanje gospodarstvenika u gospodarsko-političku inicijativu EK „Misije za rast“

(nositelj: MINPO u suradnji s MVEP, MINGO)

„Misije za rast“ su organizirani zajednički posjeti gospodarstvenika iz država EU-a zemljama/tržištima izvan i unutar EU-a, u organizaciji i pod vodstvom Europske komisije, a u cilju jačanja industrijskih odnosa, promicanja industrije i malih i srednjih poduzetnika iz EU-a i jačeg povezivanja s partnerima izvan i unutar EU-a. Misije uključuju političke i poslovne susrete i razgovore od zajedničkog interesa u području poduzetništva i industrijske politike, a koje se ne bave specifičnim pitanjima trgovinske politike. One omogućavaju kontakte na visokoj razini

između povjerenika nadležnog za industriju i poduzetništvo, Europske službe za vanjsko djelovanje (EEAS), europskih poduzetnika i političke vlasti.

Informacije o predstojećim misijama, koje dostavlja Europska komisija, objavljuju se na web-stranicama Ministarstva poduzetništva⁸ i obrta te Europske poduzetničke mreže Hrvatske⁹. MINPO i EEN na svojim mrežnim stranicama objavljuju detaljne informacije o Misiji (obrazloženje za odabir države domaćina, cilj Misije, podatke o voditelju EK izaslanstva, ciljane sektore, poveznice za prijavu sudjelovanja u Misiji te prijavu za B2B sastanak, program Misije, dodatne informacije te kontakt adresu, s obzirom da se poduzetnici zainteresirani za sudjelovanje u Misiji direktno prijavljuju EK).

MINPO informaciju o Misiji, paralelno uz objavu na mrežnoj stranici, također šalje svojim partnerskim institucijama (HGK, HOK, HUP, HSZ, HIZ) kako bi i oni informirali svoje članove i partnere o Misiji i mogućnostima sudjelovanja. S obzirom da Misija, osim političke dimenzije, sadrži i poslovnu komponentu redovito povezanu s održavanjem određenog sajma ili sličnog događanja, informacija se u suradnji s EEN i HGK prosljeđuje i direktno zainteresiranim grupacijama (npr. klasterima ili proizvođačima u određenom sektoru).

U 2013. i 2014. godini EK je organizirala ukupno 12 Misija za rast. MINPO je, od početka zaprimanja direktnih informacija od EK u jesen 2014. godine, na svojim mrežnim stranicama objavio informacije o 4 Misije.

Zamijećen je slabiji odaziv hrvatskih gospodarstvenika te je na razini Povjerenstva za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva zaključeno da je potrebno dodatno poticati njihovo sudjelovanje u ovakvim konkretnim i korisnim inicijativama. Troškovi sudjelovanja u Misijama predstavljaju najveći ograničavajući faktor prilikom donošenja odluke o sudjelovanju na razini pojedine tvrtke, pa je model poticanja sudjelovanja hrvatskih predstavnika u Misijama potrebno osmisliti u smjeru sufinanciranja troškova sudjelovanja. U tom cilju, MINPO je, zajedno s drugim nadležnim institucijama, u procesu izrade prijedloga Programa dodjele potpora namijenjenog internacionalizaciji rastućih i inovativnih malih i srednjih poduzetnika,

⁸ Kao instituciji zaduženoj za COSME program u RH – program EU za programsko razdoblje 2014. – 2020. namijenjen malim i srednjim poduzetnicima.

⁹ Financirane kroz COSME program i između ostalog zadužene za internacionalizaciju malih i srednjih poduzeća.

sufinanciranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj. Jedan od prijedloga je da se kroz ovaj Program omogući i sufinanciranje sudjelovanja hrvatskih predstavnika u Misijama.

Objava Programa dodjele potpora namijenjenog internacionalizaciji rastućih i inovativnih malih i srednjih poduzetnika (uključujući javni poziv) financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj planira se do kraja II. tromjesečja 2015. godine. Informacije vezane za Program bit će javno dostupne u fazi njegove pripreme kroz provedbu e-savjetovanja sa zainteresiranom javnošću na mrežnim stranicama Ministarstva te nakon objave Programa na mrežnim stranicama Ministarstva i HAMAG BICRO-a, uključujući javni poziv za podnošenje prijave.

Pokrenuta je i inicijativa za održavanje Misije za rast u Republici Hrvatskoj, i to tijekom drugog polugodišta 2015. U organizaciji MINPO do sada su održana dva supstantivna sastanka s predstavnicima Europske komisije zaduženih za organizaciju navedene Misije za rast.

Mjera 2.1.1. Ojačati promociju oblika financiranja izvoza

(nositelj: HBOR u suradnji s HAMAG BICRO)

Cilj je ove mjere jačanje promocije postojećih oblika podrške Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Hrvatske agencije za malo gospodarstvo i investicije hrvatskim izvoznicima - kroz kreditiranje u tuzemstvu za jačanje konkurentnosti izvoznika, osiguranje potraživanja na inozemnim tržištima, kreditiranje stranaca pri kupnji hrvatskih kapitalnih dobara i usluga, činidbene garancije i jamstva, jamstva malim gospodarstvenicima te kredite za mikro izvoznike.

HBOR je zbog utvrđivanja početnog stanja među poduzetnicima proveo istraživanje o upoznatosti s uslugama prije jačanja promocije. O dostupnim oblicima financiranja izvoznih aktivnosti govorilo se na 13. međunarodnoj konferenciji o poticanju izvoza u organizaciji HBOR-a, održan je niz radionica HBOR-a u suradnji sa Županijskim komorama HGK o financijskim proizvodima koje nudi HBOR te niz radionica za male poduzetnike i izvoznike početnike.

Mjera 2.1.2. Intenzivirati provedbu mjera usmjerenih prema daljnjem poboljšanju pokazatelja konkurentnosti i kreditnog rating-a zemlje

(nositelj: AIK u suradnji s MINGO, MINPO, MFIN, HNB, HUP, ostalima prema nadležnostima)

Početakom 2013. godine formirana je Radna skupina za poslovnu klimu i privatne investicije Vlade Republike Hrvatske, čiji su glavni ciljevi smanjenje prepreka u završetku privatnih investicijskih projekata, identifikacija ključnih segmenata za poboljšanje poslovnog i investicijskog okruženja te predlaganje zakona i drugih rješenja koja mogu potaknuti učinkovitost javnih usluga.

Radna skupina izvijestila je Povjerenstvo o usvajanju 181 aktivnosti za poboljšanje poslovne klime od kojih je provedeno njih 90. Do sada su uspješno uklonjene poteškoće u realizaciji za više od pola nominiranih investicijskih projekata, odnosno kod njih 13, ukupne vrijednosti oko 520,93-537,93 milijuna eura, a za koje se predviđa da bi otvorile oko 2000 radnih mjesta.

Smanjenje parafiskalnih nameta odnosi se na ukupno smanjenje, odnosno ukidanje parafiskalnih nameta u 2013. i 2014. u ukupnom iznosu od 409.443.966,66 milijuna kuna unutar 58 stavki.

Prema godišnjem izvješću Svjetske banke „Doing Business“ za 2014. godinu, koje identificira napredak i trend reformi (regulatornih reformi koje su usmjerene na unaprjeđenje okruženja za razvoj poduzetništva), Hrvatska se nalazi na 65. mjestu od 189 zemalja. Hrvatska je najveći napredak ostvarila na području postupka izdavanja građevinskih dozvola, kroz smanjenje zahtjeva i naknada za građevinske dozvole i obavljanje završnih građevinskih inspekcija. Daljnji će napredak ovisiti o provedbi fiskalne konsolidacije i strukturnih reformi.

Mjera 2.1.3. Poduzeti mjere usmjerene jačanju tržišta kapitala i novca

(nositelj: MFIN u suradnji s HNB, HANFA, HBOR, institucionalni investitori, ZSE, ostali prema nadležnostima)

Ovom mjerom definirani su sljedeći ciljevi: potaknuti stvaranje uvjeta u kojima bi se poduzetnicima omogućilo financiranje njihovih projekata na tržištu kapitala, ali i na tržištu novca, u svim fazama izvoza i s ciljem omogućavanja njihovog ravnopravnog natjecanja na međunarodnom tržištu. Time bi se ujedno nastojala ojačati sadašnja uloga sudionika na tržištu kapitala – institucionalnih ulagača, fondova, ali i manjih privatnih ulagača. U tom zahtjevnom procesu potrebno je ojačati komunikacijske kanale između ulagača i poduzetnika uz suradnju s tijelima državne uprave, ali i regulatornom agencijom (HANFA) te ostvariti snažniju suradnju i koordinaciju između predstavnika mirovinskih fondova, brokerskih kuća, Zagrebačke burze, investicijskih fondova, HANFA-e, HNB-a, HBOR-a te MFIN-a. Poticat će se razvoj financiranja

putem ulagačkih fondova, osmišljavati modeli kreditiranja te izraditi prijedlog za unaprjeđenje djelovanja tržišta kapitala.

U svrhu ispunjenja ove mjere Ministarstvo financija je u suradnji s HNB-om, HANFA-om, HBOR-om, institucionalnim investitorima i Zagrebačkom burzom, sadržajno izdvojilo sljedeće mjere: (1) edukacija malih i srednjih poduzetnika s naglaskom na izvozna društva, o mogućnostima financiranja putem tržišta kapitala, (2) promicanje organiziranog trgovanja sudionika novčanog tržišta i informiranje šire javnosti o potencijalima tržišta kapitala te (3) ukidanje odredbi Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o tržištu kapitala koje određuju da se dionice određenih izdavatelja – kreditnih institucija, burze i središnjeg klirinškog depozitarnog društvo – ako se drže na skrbničkom računu, drže isključivo na ime.

U sklopu ove mjere djelovat će se na edukaciji izvoznika o mogućnostima financiranja putem tržišta kapitala. HGK, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza će tijekom 2015. godine održavati edukacije za ciljane skupine poduzetnika, odnosno uprave određenih društava, vezano za informiranje o mogućnostima koje su izvoznicima na raspolaganju vezano uz tržište kapitala. Ovakvi će se seminari u sljedećoj fazi preseliti i u druge gradove, odnosno županijske komore. U cilju informiranja šire javnosti o potencijalima tržišta kapitala izradit će se promotivni materijal „Tržište kapitala RH - mogućnosti i prednosti prikupljanja kapitala na tržištu“.

U cilju promicanja organiziranog trgovanja sudionika novčanog tržišta, postojeći je program potrebno dodatno potaknuti aktivnijim sudjelovanjem svih sudionika financijskog tržišta koji su pod nadzorom HNB-a i Hrvatske agencije za nadzor financijskih institucija i same države u organiziranom trgovanju. Država kao važan sudionik hrvatskog novčanog tržišta ima snažan utjecaj na kreiranje odnosa ponude i potražnje novca i kamatnu stopu. Promicanje organiziranog trgovanja sudionika predstavlja kontinuiran proces koji će rezultirati obilnijim sudjelovanjem svih sudionika u organiziranom trgovanju, čime će se unaprijediti transparentnost novčanog tržišta. Time će se postići ravnomjerniji raspored viškova, likvidnost, veća transparentnost i bolja prohodnost novca, smanjenje troška financiranja domaćim subjektima, aktivacija većeg broja sudionika financijskog tržišta te širenje modela financiranja.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala utjecat će se na izmjenu odredbi koje određenih izdavatelja – kreditnih institucija, burze i središnjeg klirinškog depozitarnog društvo – ako se drže na skrbničkom računu, drže isključivo na ime. Očekivani efekt izmjene su pojednostavljeno ulaganje stranih investitora na hrvatsko tržište kapitala, smanjenje troškova i administracije te uklanjanje preostalih tehničkih i regulatornih barijera kako bi se postiglo potpuno otvoreno i efikasno okruženje za prekograničnu namiru u EU. Provedba ove mjere, odnosno izmjene i dopune navedenog Zakona, predviđeni su za III. tromjesečje 2015.

Mjera 2.2.2. Identificirati neporezna opterećenja koja bi se mogla smanjiti ili ukinuti u 2015. godini

(nositelj: MFIN u suradnji s HIZ, HUP, HOK, HGK)

Cilj je ove mjere sastaviti popis nefiskalnih davanja koja se mogu ukinuti ili smanjiti te izraditi plan za njihovo postupno smanjenje ili ukidanje (po godinama).

Ministarstvo financija kontinuirano ažurira Registar parafiskalnih nameta, temeljem podataka koje dostavljaju nadležna ministarstva. Trenutno se provode aktivnosti na daljnjem smanjenju ili ukidanju parafiskalnih nameta u cilju rasterećenja poduzetnika, jačanja investicijskih aktivnosti i poboljšanja poslovnog okruženja. Nadležna ministarstva su prijavila brisanja iz Registra parafiskalnih nameta koji prema definiciji i utvrđenim kriterijima po njihovom stajalištu ne pripadaju Registru. Ministarstvo financija zatražilo je argumentirana obrazloženja brisanja svakog pojedinog nameta, nakon čega će se utvrditi opravdanost brisanja istih iz Registra. Na dan 31.prosinca 2014. godine Registar je sadržavao 178 parafiskalnih nameta, ukupne vrijednosti 3.227.441.600,91 kn., koji podatak nije konačan s obzirom da će se nakon dobivenih obrazloženja brisanja od nadležnih ministarstva utvrditi realna vrijednost Registra. U 2013. i 2014. godini provedena su smanjenja/ukidanja parafiskalnih nameta u iznosu od 409.443.966,66 kuna.

Četiri su ministarstva dostavila prijedloge smanjenja/ukidanja parafiskalnih nameta za 2015. godinu, ukupne vrijednosti 62.953.920,00 kn. Navedeni podaci nisu konačni s obzirom da se intenziviraju aktivnosti na smanjenju ili ukidanju parafiskalnih nameta.

Nastavno na navedeno treba istaknuti da je Vlada na sjednici održanoj 23. travnja 2015. godine donijela Odluku o smanjenju parafiskalnih nameta u 2015. godini i ciljevima smanjenja u 2016. godini i osnivanju povjerenstva za praćenje provedbe smanjenja parafiskalnih nameta.

Predmetnom Odlukom utvrđena je minimalna ciljana vrijednost smanjenja parafiskalnih nameta u 2015. godini u iznosu od 0,1% bruto domaćeg proizvoda iz 2014. godine te obveza donošenja zakonskih i drugih propisa koji će biti pretpostavka za daljnje smanjenje/ukidanje parafiskalnih nameta u 2016. godini. Odlukom je također, s ciljem osiguranja učinkovite provedbe smanjenja parafiskalnih nameta, osnovano Povjerenstvo za praćenje provedbe smanjenja parafiskalnih nameta koje se sastoji od predsjednika, zamjenika predsjednika i osam članova.

Mjera 2.4.1. Poticati politiku stranih ulaganja u izvozni sektor

(nositelj: MINGO u suradnji s AIK, HAMAG BICRO, CEI)

U portfelju Agencije za investicije i konkurentnost trenutno se nalazi 114 aktivnih projekata, grupiranih u šest sektora – turizam (36), proizvodnja (30), usluge – uključujući logističko-distributivne centre i sl. (25), farmaceutika (12), nekretnine/infrastruktura (9), ostalo (2). Od navedenih, 15 je projekata već uspješno realizirano, a njih 17 je započelo s radovima. Dvije trećine projekata je u fazi ishoda dozvola, a u najvećem je dijelu riječ o turističkim projektima koji će uključiti značajna ulaganja, otvaranje novih radnih mjesta te indirektno pozitivno utjecati na građevinski sektor, poljoprivredu i prerađivačku industriju.

Također radi se i na pripremi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju investicija i unapređenja investicijskog okruženja, čije se usvajanje planira do kraja lipnja 2015. U predmetnom Zakonu ulaganje u proizvodnju namijenjenu izvozu ne smije biti postavljeno kao uvjet zbog mogućeg diskriminatornog tretmana, no nastojanja u privlačenju stranih ulaganja orijentirana su na ulaganja koja zadovoljavaju tri osnovna uvjeta: proizvodna djelatnost, zapošljavanje i izvozna orijentiranost.

Mjera 3.1.1. Unaprijediti statistiku o trgovinskoj razmjeni roba i usluga

(nositelj: MFIN u suradnji s DZS, FINA, HNB)

Provedba ove mjere Akcijskog plana zahtijeva da se s odgovarajućim javnim institucijama utvrdi metodologija prikupljanja i obrade statističkih podataka u nadležnim institucijama sukladno potrebama korisnika podataka, uz uvođenje relevantnih kriterija poput veličine poduzetnika i podatka o trgovini uslugama s inozemstvom.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je u suradnji s predstavnicima Carinske uprave definiralo potrebe o dostupnosti podataka o poslovnim subjektima prisutnim na određenom tržištu i stvarnoj zemlji podrijetla. Uz uvjet poštivanja tajnosti podataka, Carinska će uprava Ministarstvu vanjskih i europskih poslova omogućiti pristup određenim kategorijama podataka.

Hrvatska narodna banka se obvezala od početka travnja 2015. objavljivati strukturu trgovinske razmjene usluga, ne samo po kategorijama usluga nego i po zemljama, budući da su do sada u Republici Hrvatskoj podaci o uslugama bili dostupni isključivo u okviru platne bilance.

Povjerenstvo je zaključilo da bi uključivanje regionalne podjele (statistika za NUTS regije i statistika prema županijama) bila iznimno korisna za kvalitetnu statistiku vanjskotrgovinske razmjene. Prema raspoloživim informacijama iz Ministarstva financija, podaci o robnoj razmjeni s inozemstvom mogu se dobiti od Carinske uprave prema sjedištima poduzeća (izvoznika i uvoznika).

Mjera 3.1.2. Omogućiti relevantnim službenim institucijama detaljniji pristup informacijama za potrebe informiranja, planiranja i izvješćivanja

(nositelj: svi prema nadležnostima)

Kroz ovu mjeru Akcijski plan naglašava problem nepostojanja cjelovitog popisa izvoznika na pojedinom tržištu (koji bi proizašao iz statističkih podataka o izvozu roba i usluga) te stoga nemogućnost komuniciranja bitnih informacija svim izvoznicima prisutnima na tom tržištu (npr. o zaštitnim mjerama/sankcijama ili mogućnostima koje se otvaraju na nekom tržištu) od strane državnih institucija.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je u suradnji s predstavnicima Carinske uprave definiralo potrebe o dostupnosti podataka o poslovnim subjektima prisutnim na određenom tržištu i stvarnoj zemlji podrijetla.

Mjera 3.2.1. Otvoriti javnosti e-registar javnih investicijskih projekata

(nositelj: CEI u suradnji s MPPI, MINGO, MRRFEU, AIK, HAMAG BICRO)

E-registrom javnih investicijskih projekata uvodi se pravovremeno informiranje hrvatskog poslovnog tržišta o planiranim javnim projektima i budućim javnim natječajima u Hrvatskoj. Glavni cilj mjere je omogućiti hrvatskim tvrtkama da putem prijave za navedene projekte stječu i šire bazu referenci, kako bi kroz takve angažmane stekli i proširili reference potrebne radi lakše prijave na međunarodne natječaje, ali i ostale natječaje u zemlji, a time i potaknuti izvoz hrvatskih proizvoda, usluga i znanja.

Sva javna društva, nositelji projekata koji se objavljuju u e-registru prethodno su dala svoju suglasnost za objavu podataka. Javna društva ukazala su veliku spremnost na suradnju i pomoć u pružanju informacija hrvatskim poduzetnicima. Trenutno se u e-registru nalazi 146 javnih investicijskih projekata. Očekuje se proširivanje registra dodatnim projektima u poslovnoj godini 2015. razvojem novih planova i ulaganja javnih društava. Po usvajanju plana investicijskih projekata za 2015. godinu javna će društva nominirati dodatne projekte za objavu u e-registru. Podaci u e-registru ažuriraju se jednom mjesečno (do kraja tekućeg mjeseca).

Mjera 3.2.3. Unaprijediti upravljanje offset poslovima za izvoz

(nositelj: MINGO)

Velike javne nabave kompleksnih proizvoda i usluga mogu predstavljati jedan od najučinkovitijih načina za plasman domaćih roba i usluga, stoga je analiza učinkovitosti realizacije dosadašnjih *offset* programa i stvaranje čvrstog modela aktivnijeg planiranja, korištenja i praćenja provedbe istih u području izvoza vrlo značajan zadatak.

Na temelju Naputka o načinu i uvjetima primjene *offset* programa (NN 26/2014), *offset* sporazum sklapa se za ugovore o nabavi naoružanja i vojne opreme čija je vrijednost veća od 2.000.000 EUR. *Offset* sporazum definira obveze inozemnog isporučitelja naoružanja i vojne opreme koje se izvršavaju kroz direktni i indirektni *offset*.

Direktni *offset* se realizira kroz sudjelovanje hrvatskih tvrtki u proizvodnji predmeta nabave (lokalizacija proizvodnje, izrada komponenti itd.). Predmetom indirektnog *offseta*, odnosno

sadržajem *offset* obveza, podrazumijevaju se gospodarske aktivnosti s težištem na inozemnim izravnim ulaganjima, istraživačko-razvojnim projektima, transferu tehnologije te otvaranju novih tržišta za izvoz roba i usluga domaće industrije. Prednost se daje projektima koji omogućuju proizvodnju proizvoda visoke dodane vrijednosti s izvoznim potencijalom, otvaranje novih radnih mjesta, posebno u područjima s iznadprosječnom stopom nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj i povećanje konkurentnosti i izvoza postojeće domaće proizvodnje.

Zbog intenziviranja aktivnosti po pitanju indirektnog *offseta*, Hrvatska gospodarska komora osnovala je Odjel za *offset* i NATO u Sektoru za industriju HGK, koji će u suradnji s Povjerenstvom za *offset* program pri Ministarstvu gospodarstva raditi na povezivanju hrvatskih tvrtki s potencijalnim inozemnim partnerima u cilju uspostave međusobne suradnje, izradi prijedloga prioritetnih oblika industrijske suradnje, odnosno predmeta indirektnog *offseta* (koje će razmatrati Povjerenstvo za *offset* program) i edukaciji članica o mogućnostima koje pruža indirektni *offset*.

Hrvatskoj je poslovnoj zajednici omogućeno da putem obavijesti na Internet stranicama Ministarstva gospodarstva i HGK bude informirana o mogućnostima za sudjelovanje u *offset* poslovima. Ove dvije institucije također redovito organiziraju seminare na kojima se poslovnu zajednicu upoznaje s mogućnostima suradnje na *offset* poslovima i s NATO-om.

Ministarstvo gospodarstva kreiralo je alat za praćenje izvršenja *offset* programa, uključujući tabelu u kojoj se prate sve obveze svih potpisnika *offset* sporazuma. S obzirom da je provedba svih *offset* programa klasificirana oznakom „Povjerljivo“, detaljne informacije o *offset* projektima ne smiju se javno objavljivati. Na web-stranicama Ministarstva gospodarstva i HGK objavljeni su podaci o tome koji se projekti mogu kandidirati za indirektan *offset*. Predmetom indirektnog *offseta*, odnosno sadržajem *offset* obaveza, podrazumijevaju se gospodarske aktivnosti s težištem na izravnim stranim ulaganjima, istraživačko-razvojnim projektima, transferu tehnologije, otvaranju novih tržišta za izvoz roba i usluga domaće industrije. Prednost se daje projektima koji omogućuju proizvodnju proizvoda visoke dodane vrijednosti s izvoznim potencijalom, otvaranje novih radnih mjesta (posebno u područjima s iznadprosječnom stopom nezaposlenosti u RH) i povećanje konkurentnosti i izvoza postojeće domaće proizvodnje.

Izrađena je i analiza učinkovitosti realizacije dosadašnjeg modela te je ustanovljeno da je on u potpunosti ispunjen. Potpisnicima *offset* programa dostavljen je popis od 400 najvećih hrvatskih tvrtki. Kontakti *offset* potpisnika bit će objavljeni u posebnoj rubrici na web stranici Ministarstva gospodarstva.

Mjera 3.3.3. Izvješćivati i konzultirati hrvatske gospodarstvenike oko interesa RH u povlaštenim trgovinskim ugovorima i ostalim trgovinskim pitanjima EU-a

(nositelj: MVEP)

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova redovno hrvatske gospodarstvenike, a posebno izvoznike, izvješćuje o trgovinskim sporazumima i ostalim pitanjima vezanim uz trgovinsku politiku EU-a te se s gospodarstvenicima o navedenim pitanjima redovno konzultira.

U 2014. godini MVEP je održao četiri sastanka s nadležnim institucijama (na temu pregovora za sklapanje Sporazuma o slobodnoj trgovini s Japanom, proizvodima s oznakom zemljopisnog podrijetla u Kini i Japanu, razmjenu informacija o trgovinskim sporazumima te pregovorima u dijelu farmaceutike u trgovinskim sporazumima). U 2015. godini MVEP je do sada održao četiri sastanka (o pregovorima o Transatlantskom trgovinskom i investicijskom partnerstvu – TTIP, na temu kako zastupati stajališta RH u mjerama trgovinske politike, o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama u kontekstu problema u pristupu trećim tržištima, te koordinacijski sastanak čiji je cilj bio izvijestiti koordinate iz pojedinih ministarstva ili institucija o tijeku i trenutnom stanju pregovora, otvorenim pitanjima i hrvatskim interesima u kontekstu Transatlantskog trgovinskog i investicijskog partnerstva).

U 2014. godini MVEP je održao 3 seminara (24.09.2014. „Zajednička trgovinska politika s trećim zemljama/mogućnosti i izazovi za hrvatsko gospodarstvo“; 3.6.2014. „Međunarodna trgovina nakon članstva u EU – nove prilike za hrvatske izvoznike i gospodarstvo“; 5.11.2014. „Trgovinska politika EU/RH - trgovinski zaštitni mehanizmi, tarifne suspenzije/kvote, opće carinske povlastice“). U 2015. godini do sada su održana 4 seminara (18.2, 19.2. i 23. 2.2015. u HUP, HGK, HIZ – „Zaštita domaće proizvodnje, sniženje carina i Opći sustav carinskih povlastica“ te prezentacija o Transatlantskom trgovinskom i investicijskom partnerstvu za predstavnike Ministarstva gospodarstva).

Mjera 3.4.1. Povećanje broja lokacija na kojima se izdaju vize za Hrvatsku

(nositelj: MVEP)

Provedene su sve predradnje za ispunjenje mjere Akcijskog plana o povećanju broja lokacija na kojima se izdaju vize za RH. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je 11. ožujka 2015. potpisalo Ugovor s tvrtkom VF Worldwide Holdings Limited (VFS Global) o obavljanju poslova vezanih uz zaprimanje zahtjeva za kratkotrajnu vizu i s tim povezanih poslova. Na temelju ovoga Ugovora, tvrtka VFS Global će kao tzv. vanjski pružatelj usluga otvoriti 2015. ukupno 34 viznih centara u 25 zemalja, u kojima će se podnositi zahtjevi za hrvatsku vizu i prosljeđivati na rješavanje nadležnim hrvatskim veleposlanstvima.

Prioritetno otvaranje viznih centara zatraženo je u zemljama u kojima nema hrvatskih diplomatskih misija ili konzularnih ureda. Većina će navedenih viznih centara biti u funkciji od druge polovice svibnja 2015., a preostali početkom lipnja.

U pripremi je također izrada web-stranica viznih centara s relevantnim obavijestima za sva područja pokrivena Ugovorom sklopljenim s navedenim vanjskim primateljem usluga.

Mjera 3.4.2. Značajno povećanje broja sklopljenih ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja na tržištima od posebnog interesa hrvatskih gospodarstvenika

(nositelj: MVEP u suradnji s MFIN)

U cilju ispunjavanja ove mjere, Ministarstvo vanjskih poslova i Porezna uprava Ministarstva financija kontinuirano surađuju već dvije godine.

U 2014. potpisani su ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s Indijom, Luksemburgom, Ujedinjenom Kraljevinom i Turkmenistanom. U veljači 2015. stupio je na snagu ugovor s Portugalom.

Utvrđena su sljedeća prioritetna tržišta/zemlje za sklapanje ugovora: UAE, Irak, SAD, Libija, Filipini, Kazahstan, Alžir, Nigerija, Pakistan, Vijetnam, Ciper, Kosovo, te su aktivnosti nadležnih institucija prvenstveno usmjerene na intenziviranje pregovora i sklapanja ugovora s tim zemljama, temeljem usuglašenog hodograma za 2015. godinu. Ministarstvo financija je u također uputilo prijedlog za započinjanje pregovora Alžiru, Nigeriji i Filipinima. U tijeku su pregovori s Njemačkom.

I. tromjesečje 2015.

Mjera 1.4. Uvesti usluge savjetovanja za izvoznike

(nositelj: HBOR u suradnji sa HGK, HAMAG BICRO i ostalima prema nadležnostima)

S ciljem procjene stanja postojećih usluga za izvoznike u Republici Hrvatskoj, HBOR je uspostavio kontakt sa 193 institucije, županije, banke i agencije. Nakon obrade podataka konstatirano je kako u RH ne postoji ujednačen ili umrežen pristup podrške izvozu.

Kako bi se uveo odgovarajući model savjetovanja, uspostavlja se model suradnje HBOR-a s drugim sudionicima procesa (HGK, HAMAG BICRO i ostali), vezano uz opis i opseg usluga savjetovanja, organizaciju, potrebnu internu podršku (IT) i resurse, procjenu troškova i modela financiranja pružanja usluga te plan promidžbe. Sagledavajući spomenute rokove, usluge savjetovanja izvoznicima biti dostupne u jesen 2015. godine.

Mjera 2.1.7. Podrška velikim izvoznicima kroz dokapitalizaciju HBOR-a

(nositelj: HBOR u suradnji s MFIN)

Mjera je provedena sukladno mogućnostima i ograničenjima Zakona o HBOR-u. U 2014. je izvršena dokapitalizacija u iznosu od 350.000.000,00 kuna. U proračunu RH za 2015. godinu osigurana su po zakonu maksimalno moguća sredstva u iznosu od 532.892.800,00 kuna.

Mjera 2.3. Staviti naglasak na strateška izvozna tržišta i strateške izvozne grane

(nositelj: MVEP u suradnji s MINGO, MINPO, MINPOLJ, ostalima prema nadležnostima)

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova definiralo je okvirni popis od 30-tak prioritetnih tržišta temeljem ispitivanja interesa hrvatskih izvoznika koje je u 2014. godini provela HGK, mišljenja HIZ i HUP te procjene diplomatskih misija i konzularnih predstavništva RH u inozemstvu. Pri definiranju popisa uzete su obzir i aktualna trgovinska razmjena i projekcije rasta stranih tržišta.

Za strateške izvozne grane uzete su ključne industrijske djelatnosti iz Industrijske strategije RH (2014.).

Precizniju sliku, posebice u smislu uparivanja pojedinih tržišta i gospodarskih grana, dobit ćemo po dovršetku izrade 'Makroekonomske studije razvoja hrvatskoj izvoza' (Mjera 2.2.4) koja će sadržavati i trgovinsku specijalizaciju i komparativne prednosti izvoza.

Mjera 2.4.3. *Inicirati zajedničko pokretanje tehnoloških parkova od strane javnog i privatnog sektora temeljem analiza dosadašnjih iskustava*

(nositelj: MINPO u suradnji s MZOS i HIZ)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je u postupku izrade Pravilnika o znanstveno-tehnolojskim parkovima kojim će se definirati kriteriji za stjecanje statusa znanstveno-tehnolojskog parka te definirati postupak praćenja i evaluacije njihova rada. Sukladno prijedlogu Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnolojski razvoj, Ministarstvo će na temelju tih kriterija provoditi akreditaciju i re-akreditaciju postojećih znanstveno-tehnolojskih parkova. Kriteriji će među ostalim uključivati suradnju sa znanstvenom organizacijom, lokalnom samoupravom i poslovnim sektorom, kako bi se osigurala održivost.

U okviru prvog tematskog cilja Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je predvidjelo jačanje znanstveno-tehnolojskih parkova kao ključne karike u sustavu transfera tehnologije iz istraživačkog sektora u gospodarstvo tj. uspješnom razvoju inovativnih proizvoda, usluga i procesa s visokom dodanom vrijednošću.

Cilj sheme „Program znanstveno-tehnolojskih parkova“ je izgradnja kapaciteta i poboljšanje specijaliziranih usluga znanstveno-tehnolojskih parkova radi poticanja prijenosa znanja, inovativnosti i konkurentnosti njihovih klijenata što pridonosi lokalnom i regionalnom gospodarskom razvoju u prioritetnim područjima i međusektorskim temama Strategije pametne specijalizacije.

Ministarstvo poduzetništva i obrta je nadležno za provedbu Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture, u okviru kojega su znanstveno-tehnološki parkovi definirani kao jedan od oblika poduzetničkih potpornih institucija. Slijedom toga, Ministarstvo u Jedinственном registru poduzetničke infrastrukture (JRPI), sistematiziranoj bazi podataka o poduzetničkoj infrastrukturi,

ima evidentirana tri znanstveno-tehnološka parka, kojima je u razdoblju od 2012. do 2014. godine ukupno odobreno 2.435.351,00 kuna bespovratnih potpora.

U okviru prioritetne osi 3. Poslovna konkurentnost Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Ministarstvo poduzetništva i obrta predvidjelo je jačanje razvoja poduzetničke infrastrukture i to kroz potpore za naprednu poduzetničku poslovnu infrastrukturu (za ulaganja u poslovnu infrastrukturu i povezane poslovne usluge) u ukupnom iznosu od 532.000.000,00 kuna te kroz potpore za razvoj poduzetničkih poslovnih vještina odnosno za savjetodavne usluge kroz poduzetničke institucije u ukupnom iznosu od 326.800.000,00 kuna.

Zaključno, znanstveno-tehnološki parkovi bit će u mogućnosti podnositi prijave za dodjelu potpora relevantnih programa Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te Ministarstva poduzetništva i obrta.

Iako trenutačno nisu planirane mjere koje bi potaknule ulaganje poslovnog sektora u znanstveno-tehnologijske parkove, primjeri tehnološki razvijenijih država članica Europske unije pokazuju da je za uspješan sustav komercijalizacije rezultata istraživanja važan čitav niz mjera. Primjeri takvih mjera potpore uključuju porezne olakšice za poslovne anđele odnosno ulaganje u fondove predsjedemskog i sjemenskog kapitala ili direktno ulaganje u inovativne start-up i spin-out tvrtke, nižu poreznu stopu za prihode od licenciranja i prodaje prava intelektualnog vlasništva, porezne olakšice za ulaganje u istraživačku infrastrukturu i slično. Također, dužnu pažnju je potrebno posvetiti postavljanju snažnog vodstva znanstveno-tehnoloških parkova (menadžera / upravnih odbora ili sl.) koje stručnošću i iskustvom može doprinijeti razvoju znanstveno-tehnoloških parkova prema održivosti. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i Ministarstvo poduzetništva i obrta u pripremi podloge za programe potpora koji će biti usmjereni na osnivanje i/ili razvoj tehnoloških parkova uz ostale svakako su pozvani uključiti i predstavnike poslovnog sektora s ciljem jačanja interesa poslovnog sektora za ulaganje u znanstveno-tehnološke parkove te korištenje njihovih usluga i resursa za podizanje vlastite konkurentnosti te stvaranja programa oblikovanih prema njihovim interesima.

Mjera 2.4.4. Napraviti analizu stanja i dugoročnu makroekonomsku analizu razvoja hrvatskoga izvoza

(nositelj: HBOR u suradnji s EIZ, HIZ, HGK, HUP, HOK, MFIN, HNB, MVEP)

U suradnji s ostalim dionicima mjere, HBOR je prikupio prijedloge i komentare koji se odnose na dugoročnu makroekonomsku analizu razvoja hrvatskoga izvoza te su isti objedinjeni. Analiza bi trebala biti gotova tijekom II. tromjesečja 2015. godine. Analiza je segmentirana na četiri dijela: izvozni trendovi i pokazatelji, struktura obilježja hrvatskog izvoza, trgovinska specijalizacija i komparativne prednosti te izravni i neizravni učinci izvoza na hrvatsko gospodarstvo.

Mjera 3.2.2. Unaprijediti proces izrade natječajne dokumentacije za javne projekte

(nositelj: MINGO u suradnji s MRRFEU, AIK, CEI)

Zakon o javnoj nabavi (stupio na snagu 1. siječnja 2012.) naručiteljima u javnom sektoru omogućava da dokumentaciju za nadmetanja izrade u skladu s principima korisnosti, transparentnosti, tržišnog natjecanja, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije i razmjernosti, uz uvažavanje zahtjeva ekonomičnog trošenja sredstava za javnu nabavu.

Kako bi se u sklopu izrade novog modela, odnosno novih smjernica za izradu natječajne dokumentacije za javne projekte omogućilo poticanje razvoja i konkurentnosti lokalne industrije, posebice u području inovacija, potrebno je uključiti širok krug dionika s nadležnostima po pitanjima javne nabave. U sklopu izrade novog modela planira se uključiti, uz MINGO, CEI, AIK, MRRFEU i tijela poput inženjerskih komora te druga tijela koja mogu kvalitetno doprinijeti izradi novog modela, odnosno novih smjernica, pri čemu potonji ne smiju biti ni na koji način diskriminatorni. Imajući to u vidu, upotrijebit će se legalni i legitimni načini zaštite domaće industrije i radna će skupina u tom smislu analizirati nekoliko modela koji su uspješno primijenili ta načela.

Konzultacijski su mehanizmi u domeni javnih poduzeća i njihovo je diskrecijsko pravo na koji će način komunicirati s lokalnom industrijom. Ministarstvo gospodarstva će javnim poduzećima u svojoj nadležnosti predložiti da redovito i transparentno komuniciraju svoje planove zainteresiranoj javnosti, a posebno lokalnoj industriji.

Mjera 3.3.1. Napraviti sveobuhvatnu bazu mehanizama EU-a za podršku izvozu u inozemstvu te započeti njihovo korištenje

(nositelj: MVEP u suradnji s ostalima prema nadležnostima)

Članstvom u Europskoj uniji, Hrvatskoj su stavljeni na raspolaganje EU programi i instrumenti podrške izvoznicima, posebice u nastupu na tržištima izvan Europske unije. Sve informacije o njima bit će objedinjene na jednom mjestu – mrežnom portalu za izvoznike, pod kategorijom „EU mehanizmi podrške“.

Obrađeni su sljedeći mehanizmi koji stoje na raspolaganju hrvatskim izvoznicima: MAT– timovi za pristup tržištu; MADB – baza za pristup tržištu; EU poslovni centri; EEN – Europska poduzetnička mreža.

Mjera 3.3.2. Izraditi i provesti plan korištenja ostalih multilateralnih organizacija za podršku izvozu

(nositelj: MVEP)

Stručne službe Ministarstva vanjskih i europskih poslova izradile su pregled korištenja relevantnih međunarodnih multilateralnih organizacija za osiguranje prilika za hrvatske tvrtke – izvoznike. Osim mogućnosti za uspostavljanje kontakta i suradnje na specijaliziranim međunarodnim forumima, hrvatskim tvrtkama dane su smjernice uključivanja u redovite postupke javne nabave niza međunarodnih organizacija (UN i njegove specijalizirane agencije te programi, NATO, IBRD, WTO, OSCE, OECD i dr.). Nastavlja se redovita suradnja i razmjena informacija potencijalno korisnih hrvatskim tvrtkama s UNIDO-om; održan je 3. sastanak Međuresorne radne skupine za jačanje suradnje između RH i OECD-a; nastavljaju se redovite konzultacije s resorima/institucijama (Carinska uprava, HGK, MINGO) i diplomatsko-konzularnom mrežom.

Organiziraju se i prigodna informativna događanja i seminari na ovu temu, pa je primjerice u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova 8. travnja 2015. organiziran seminar za hrvatske tvrtke o poslovnim mogućnostima uključivanja u sustav nabave roba i usluga UN-ove organizacije za industrijski razvitak (UNIDO).

Sve će navedene informacije na odgovarajući način biti predstavljene i dostupne na mrežnom portalu za izvoznike te se redovno ažurirati.

Mjera 3.4.3. Izrada pregleda ostalih domaćih administrativnih barijera i prijedloga za njihovo ukidanje

(nositelj: MVEP u suradnji s MINGO, MINPO, MFIN, MINPOLJ, HIZ, HUP, HGK, ostalima prema nadležnostima)

U skladu s konceptom „pametne regulacije“ i u cilju pojednostavljivanja postojećih zakona, propisa i procedura, prikupljat će se informacije i zahtjevi hrvatskih izvoznika vezani za administrativne barijere u Hrvatskoj, poticat će se na njihovo rješavanje, te pravodobno povratno informirati gospodarstvenike o njihovom uklanjanju.

Na stranicama mrežnog portala za izvoznike te web-stranicama Gospodarske diplomacije MVEP, otvorena je mogućnost direktne komunikacije s hrvatskim izvoznicima, preko koje će isti moći upućivati svoje upite, odnosno sustav informirati o administrativnim barijerama koje utječu na njihovo poslovanje.

Povjerenstvo će također putem svojih institucija-članica na kvartalnoj osnovi prikupljati informacije o administrativnim barijerama s kojima se izvoznici susreću u zemlji i za koje institucije-članice predlažu (uz prijedlog rješenja) poduzimanje koraka od strane Povjerenstva u svrhu njihovog ukidanja.

Mjera 3.4.4. Prikupljanje informacija o trgovinskim i administrativnim barijerama te djelovanje s partnerima na EU razini

(nositelj: MVEP u suradnji s MINGO, MINPO, MINPOLJ, ostalima prema nadležnostima)

Predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova sudjeluju na sastancima Savjetodavnog odbora za pristup tržištu (MAAC) koji se održavaju jednom mjesečno. MAAC je radno tijelo EU čiji je osnovni cilj utvrđivanje i rješavanje uočenih trgovinskih prepreka za europska gospodarstva na tržištima trećih zemalja. Za potrebe praćenja trgovinskih prepreka, EU je izradila bazu podataka koja sadrži informacije o preprekama koje se odnose na administrativne, carinske, sanitarne, fitosanitarne, te druge prepreke. Na sastancima MAAC-a sudjeluju

predstavnicima država članica kako bi se upoznali s preprekama, inzistirali na njihovom rješavanju s ciljem olakšavanja poslovanja europskih gospodarstvenika.

Od siječnja 2014. godine predstavnici MVEP sudjelovali su na 13 sastanaka MAAC-a putem kojeg su riješene dvije trgovinske prepreke važne za Republiku Hrvatsku.

Povjerenstvo će putem svojih institucija-članica na kvartalnoj osnovi prikupljati informacije o administrativnim barijerama s kojima se izvoznici susreću u inozemstvu i za koje institucije-članice predlažu (uz prijedlog rješenja) poduzimanje koraka od strane Povjerenstva u svrhu poticanja njihovog ukidanja kroz suradnju s partnerima na EU razini.

Zaključak

Akcijski plan podrške izvozu 2014.-2015. izrađen je kroz interaktivan konzultacijski proces s krajnjim korisnicima – kroz razgovore i anketiranje brojnih izvoznika, konzultiranje poslovnih udruženja i savjetovanje sa relevantnim vanjskim suradnicima. Plan je zajednički proizvod koji je nastao zajedničkim naporima i s namjerom da bude praktičan, da se temelji na konkretnim i provedivim mjerama te odgovori na konkretna iskustva, zahtjeve i potrebe izvoznika.

Mjere Akcijskog plana usmjerene su na usluge koje se pružaju izvoznicima - informiranje, umrežavanje, obrazovanje, savjetovanje i podršku nastupima u inozemstvu. Mjere pokrivaju i skup aktivnosti usmjerenih na povećanje izvozne konkurentnosti i to kroz - olakšano financiranje izvoza, izradu prikladnih i održivih modela fiskalne podrške izvozu, poticanje promjene strukture izvoza. Konačno, poduzimaju se i ostale aktivnosti usmjerene na rast izvoza - unaprjeđenje i dostupnost statistike o trgovinskoj razmjeni roba i usluga, lakše stjecanje referenci u zemlji, ukidanje administrativnih prepreka i učinkovito djelovanje gospodarske diplomacije.

Akcijski plan je Vlada Republike Hrvatske usvojila 8. svibnja 2014. i od njegovog usvajanja do kraja izvještajnog razdoblja (30. travnja 2015.) ispunjene su, odnosno uspostavljen je odgovarajući mehanizam kontinuirane daljnje provedbe svih mjera: u 2014. godini - 5 mjera u II. tromjesečju; 8 mjera u III. tromjesečju; 19 mjera u IV. tromjesečju te 10 mjera u I tromjesečju 2015., koje su u visokom stupnju provedbe ili uspostave trajnih mehanizama za postizanje željenih učinaka.

U razdoblju od svibnja 2014. do kraja izvještajnog razdoblja, Akcijski plan podrške izvozu 2014.-2015. polučio je sljedeće konkretne rezultate:

- Izvršena je dokapitalizacija Hrvatske banke za obnovu i razvitak u 2014. u iznosu od 350.000.000,00 kuna. Razlika od 532.892.800,00 kuna, do ukupnih 7 milijardi temeljnog kapitala HBOR-a, uključena je u proračun za 2015. godinu.
- HBOR je uveo nove financijske proizvode za izvoznike početnike te omogućio povoljnije uvjete financiranja u postojećim financijskim proizvodima.
- Sva diplomatsko-konzularna predstavništva RH u inozemstvu sustavno su započela prikupljati poslovne prilike potencijalno zanimljive za ostvarivanje izvoza hrvatskih

gospodarstvenika, te ih putem poslovnih udruženja na dnevnoj bazi prosljeđivati izvoznicima.

- Pokrenuto je sustavno umrežavanje izvoznika u diplomatsko-konzularnim predstavništvima RH. Okupljanja za cilj imaju međusobnu razmjenu informacija i stečenih iskustava te upoznavanje s praksom poslovanja u zemlji primateljici, a hrvatskoj diplomaciji pružaju uvid u stvarne potrebe za djelovanje prema institucijama zemlje primateljice u svrhu zaštite interesa hrvatskih kompanija.
- Izvoznike se okuplja po tržištima i djelatnostima - MVEP vodi izvoznike u vanjskotrgovinske misije te ih redovito okuplja vezano uz ostale teme od njihovog interesa na pojedinim tržištima, kao i po projektima u inozemstvu.
- Povjerenstvo je uspostavilo mehanizme kojima se tijekom provedbe Akcijskog plana te prednosti koje njegove aktivnosti donose izvoznicima prezentiraju široj javnosti.
- Pokrenuta je edukacija za izvoznike za međunarodno poslovanje po konceptu ITM (*International Trade Management*). Institucije-članice povjerenstva provodile su ciljane programe edukacije.
- Ojačan je mehanizam komuniciranja prilika koje proizlaze iz organizacija 'Misija za rast'
- Pri Hrvatskoj gospodarskoj komori osnovano je Povjerenstvo koje radi na unaprjeđenju modela podrške na sajmovima te na izradi kriterija o prioritetnim tržištima.
- Temeljem interesa gospodarstvenika za ciljana tržišta, usuglašen je prijedlog plana posjeta dužnosnika inozemstvu u svrhu ciljanog promoviranja gospodarskih interesa.
- Izrađeni su prijedlozi prikladnih i fiskalno održivih modela dodjela državnih potpora izvoznicima.
- Radi se na pripremi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju investicija i investicijskog okruženja u kojem su nastojanja u privlačenju stranih ulaganja orijentirana na ulaganja koja zadovoljavaju tri osnovna uvjeta: proizvodna djelatnost, zapošljavanje i izvozna orijentiranost.
- Pripremljen je i otvoren za javnost e-Registar investicijskih projekata hrvatskih javnih poduzeća.
- Uspostavljen je model planiranja, korištenja i praćenja provedbe *offset* programa, uključujući u kontekstu izvoza.

- U postupku izrade je Pravilnik o znanstveno-tehnologijskim parkovima kojim će se definirati kriteriji za stjecanje statusa znanstveno-tehnologijskog parka te definirati postupak praćenja i evaluacije njihova rada.
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova potpisalo je Ugovor sa tvrtkom VF Worldwide Holdings Limited (VFS Global) temeljem kojeg će do polovine svibnja/početak lipnja 2015. biti otvoreno 34 novih viznih centara u 25 zemalja, u kojima će se podnositi zahtjevi za hrvatsku vizu i prosljeđivati na rješavanje nadležnim hrvatskim veleposlanstvima.
- Ubrzani su postupci sklapanja ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.
- Izrađen je jedinstveni Vladin mrežni portal za izvoznike. Predstavljanje portala javnosti predviđeno je za svibanj 2015.
- Povjerenstvo za internacionalizaciju hrvatskog gospodarstva priprema informativne i promidžbene materijale za izvoznike. Izrađen je katalog koji po prvi puta objedinjuje sve već postojeće informativne materijale i publikacije koje hrvatskim izvoznicima mogu biti od koristi.
- Izvoznike se usmjerava na dostupne oblike podrške izvoznicima na razini EU-a te im se informacije o tome pružaju na dostupniji način.
- Nadležna tijela aktivna su u provedbi natječaja za EU financiranje i održavanju događanja kroz koja se pružaju informacije o mogućnostima EU financiranja. Po prvi puta objedinjene aktivnosti koje kroz EU sredstva mogu biti od koristi ciljano izvoznicima.
- Prvi puta izrađena je objedinjena lista nacionalnih i EU programa koji financiraju inovacije.
- Gospodarstvenike se redovno i proaktivno izvještava i konzultira oko interesa RH u povlaštenim trgovinskim ugovorima i ostalim trgovinskim pitanjima EU-a.

Bitno je napomenuti da su u periodu koji je zahvaćen provedbom Akcijskog plana pojedini važni pokazatelji pokazali napredak, temeljem čega možemo zaključiti da se osnovni ciljevi Akcijskog plana uspješno ostvaruju. Ukupan robni izvoz Republike Hrvatske u razdoblju od siječnja do

prosina 2014. je prema podacima¹⁰ Državnog zavoda za statistiku iznosio 78,9 milijardi kuna, što je 8,7% više nego u istom razdoblju 2013. godine. Vanjskotrgovinski deficit je u 2014. godini iznosio 51,5 milijardi kuna, te je prema deficitu iz 2013. bio 1,8% manji iskazan u HRK. Pokrivenost uvoza izvozom je u 2014. godini iznosila 60,5%, što je 2,4 postotna boda više nego 2013. godine.

Povjerenstvo za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva je provedbom mjera Akcijskog plana započelo s uspostavom održive institucionalne platforme podrške izvozu. U predstojećem razdoblju, institucije članice Povjerenstva nastavit će s kontinuiranom provedbom mjera Akcijskog plana te zajedničkim djelovanjem poticati ukorjenjivanje promjena ostvarenih na korist hrvatskih izvoznika, kao i na davanju doprinosa nastavku pozitivnih trendova rasta izvoza i smanjenja vanjsko-trgovinskog deficita.

¹⁰ Priopćenje Državnog zavoda za statistiku pod nazivom „Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom za razdoblje od siječnja do prosinca 2014.“ objavljeno 10. ožujka 2015.

Prilog: popis kratica

AIK – Agencija za investicije i konkurentnost

CEI – Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija

DKP – Diplomatsko-konzularna predstavništva

DZS – Državni zavod za statistiku

EEN – Europska poduzetnička mreža

EIZ – Ekonomski Institut Zagreb

EU – Europska unija

FINA – Financijska agencija

HAMAG BICRO – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije

HAVC – Hrvatski audiovizualni centar

HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvitak

HGK – Hrvatska gospodarska komora

HIZ – Hrvatski izvoznici

HNB – Hrvatska narodna banka

HOK – Hrvatska obrtnička komora

HUP – Hrvatska udruga poslodavaca

IBRD – Svjetska banka

MFIN – Ministarstvo financija

MINGO – Ministarstvo gospodarstva

MINPO – Ministarstvo poduzetništva i obrta

MINPOLJ – Ministarstvo poljoprivrede

MPPI – Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

MRRFEU – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

MVEP – Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

MZOS – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

NATO – Organizacija Sjevernoatlantskog ugovora

NUTS – Zajedničko razvrstavanje teritorijalnih jedinica za statistiku

OECD – Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj

OSCE – Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi

RH – Republika Hrvatska

UNIDO – organizacija za industrijski razvitak Ujedinjenih naroda

VRH – Vlada Republike Hrvatske

WTO – Svjetska trgovinska organizacija